

Lesson 9 – Perek 4 Pesukim 1-4 – לא תספו

Background: Perek 4 concludes the first speech and includes many different topics which Moshe repeats to Bnei Yisrael. While students should read through the whole perek, there are a few important points worth spending more time on. This lesson and the next two will elaborate on certain topics.

Objective: To discuss the various interpretations and reasons for the law that one must not add anything to the Torah. This is an important basis for students' understanding of how halakha works. This discussion will hopefully be followed up in a halakha class. This class is meant only to set up a theoretical framework to understand derabanan laws. On the one hand Rabbis must make fences to protect the Torah. On the other hand they must be careful not to make laws that are too burdensome that the masses won't follow. Rabbis must also make sure that people don't take upon themselves harmful or idolatrous laws in the name of Judaism (ex. amulets, charms, astrology).

Pasuk 1 – Moshe encourages Bnei Yisrael to follow the laws in order that they should live and inherit the land. (Rav Kook explains that to live is not just physical living but also means being spiritually alive. See Nehama Leibowitz, Vaethanan 1, p. 47.)

Pasuk 2 - Do not add...

What does this mean? It seems obvious that one should not remove any laws, but why can't one add laws?

Read source 1 in the source sheet handout. You can retell this Aggadah outside the text to save time. This Midrash shows the dangers of adding laws to the Torah. The masses might not follow all of the new laws and then they will come to transgress even the Torah laws because they won't know how to distinguish between the old and the new.

Yet, the Rabbis also teach עשו סייג לתורה. How were the Rabbis allowed to add fences and gezerot to the Torah? Read Rambam Mamrim 2:9 (source 2 on the source sheet).

Pasuk 3 - In the last pasuk of perek 3, Moshe makes a point of saying that Bnei Yisrael had settled בגיא מול בית פעור. This is the place where the events of Bemidbar 25:1-9 occurred. In this pasuk Moshe again refers to the events at that place as an example of what could happen if Bnei Yisrael don't follow the laws. What is the relationship between this pasuk and the previous one? What does not adding laws have to do with idolatry? This *semichut* may teach us another danger in adding new laws. Someone might add laws that are related to idolatry or are harmful in some other way. If one sticks to the Torah laws then one is guaranteed to be safe. A proof for this connection is that Debarim 13:1 which repeats the prohibition against adding laws also follows laws against idolatry (12:29-31).

Pasuk 4 emphasized that only those who did not sin at Pe'or are alive today. This repeats the message of Pasuk 1 and closes this section.

**לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם
ולא תגרעו ממנו
(דברים פרק ד:ב)**

1. אבות דרבי נתן נוסחא א פרק א ד"ה איזהו סייג

איזהו סייג שעשה אדם הראשון לדבריו הרי הוא אומר ויצו ה' אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות (בראשית ב' י"ז) לא רצה אדם הראשון לומר לחוה כדרך שא"ל הקב"ה אלא כך אמר לה ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמותון (שם ג' ג') באותה שעה היה נחש הרשע נוטל עצה בלבו אמר הואיל ואיני יכול להכשיל את האדם אלך ואכשיל את חוה הלך וישב אצלה והרבה שיחה עמה אמר לה אם לנגיעה את אומרת צוה עלינו הקב"ה הריני נוגע בו ואיני מת אף את אם תגעי בו אי את מתה. מה עשה הנחש הרשע באותה שעה עמד ונגע באילן בידיו וברגליו והרתיעו עד שנשרו פירותיו לארץ... ושוב אמר לה אם לאכילה את אומרת צוה עלינו הקדוש ברוך הוא הריני אוכל ממנו ואיני מת ואף את תאכלי [ממנו] ואי את מתה. מה אמרה חוה בדעתה כל הדברים שפקדני רבי מתחלה שקר הם. לפי שאין חוה קוראה לאדם הראשון מתחלה אלא רבי. מיד נטלה ואכלה ונתנה לאדם ואכל שנאמר ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים.

2. רמב"ם הלכות ממרים פרק ב:ט

הואיל ויש לבית דין לגזור ולאסור דבר המותר ויעמוד איסורו לדורות וכן יש להן להתיר איסורי תורה לפי שעה מהו זה שהזהירה תורה לא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו, שלא להוסיף על דברי תורה ולא לגרוע מהן ולקבוע הדבר לעולם בדבר שהוא מן התורה בין בתורה שבכתב בין בתורה שבעל פה, כיצד הרי כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו מפי השמועה למדו שזה הכתוב אסר לבשל ולאכול בשר בחלב, בין בשר בהמה בין בשר חיה אבל בשר העוף מותר בחלב מן התורה, אם יבוא בית דין ויתיר בשר חיה בחלב הרי זה גורע, ואם יאסור בשר העוף ויאמר שהוא בכלל הגדי והוא אסור מן התורה הרי זה מוסיף, אבל אם אמר בשר העוף מותר מן התורה ואנו נאסור אותו ונודיע לעם שהוא גזרה שלא יבא מן הדבר חובה ויאמרו העוף מותר מפני שלא נתפרש כך החיה מותרת שהרי לא נתפרשה, ויבא אחר לומר אף בשר בהמה מותרת חוץ מן העז, ויבא אחר לומר אף בשר העז מותר בחלב פרה או הכבשה שלא נאמר אלא אמו שהיא מינו, ויבא אחר לומר אף בחלב העז שאינה אמו מותר שלא נאמר אלא אמו, לפיכך נאסור כל בשר בחלב אפילו בשר עוף, אין זה מוסיף אלא עושה סייג לתורה וכן כל כיוצא בזה.

[L09 Perek 4 - Adding Laws - Source Sheet.doc](#)

Practical Application:

Many Jews have the custom of kaparat - to kill a chicken before yom kippur as atonement. Rav Yosef Karo quotes a controversy about this custom. Most Rabbis endorse the custom as a symbol of our atonement. However, Ramban prohibits it because it is based on non-Jewish idolatrous practice:

בית יוסף אורח חיים סימן תרה

והרשב"א כתב בתשובה (ח"א סי' שצא) בענין הכפרה שעושין לנערים בערב יום הכפורים מנהג זה פשוט בעירנו ואף על פי ששמעתי מפי אנשים הגונים מאשכנזי שכל רבני ארצם עושים כן וגם שמעתי שנשאל רבינו האי ואמר שכן נהגו עם כל זה מנעתי המנהג הזה מעירנו וכתוב בארחות חיים (הל' ערב יוה"כ אות א) שהרמב"ן אוסרו משום דרכי האמורי:

Ask the class to discuss what their family's custom is and whether they think this custom falls into the category of "do not add" laws that may be harmful.